

MILYEN SZOLGÁLTATÁSOKAT NYÚJT SZÁMUNKRA A TERMÉSZET?

VÍZGAZDÁLKODÁSSAL KAPCSOLATOS AJÁNLÁSOK DÖNTÉSHOZÓKNAK

MINISTERUL MEDIULUI

MIT NYÚJT A TERMÉSZET A VÍZGAZDÁLKODÁS SZÁMÁRA?

Az ökoszisztéma szolgáltatások azoknak a szolgáltatásoknak a gyűjtőneve, amit a természet a társadalom számára nyújt. Ezek a szolgáltatások, mint pl. az éghajlat szabályozása, a vízmegtartás, a víztisztítás vagy a turisztikai vonzerő hasznosak és gyakran létfontosságúak. Sajnos rohamosan veszítjük el ezeket a javakat, elvesztésük nem csak a természetet károsítja, de komoly gazdasági terhet is jelent.

A vízgazdálkodás szempontjából a legfontosabb szolgáltatás a megfelelő mennyiségű és minőségű ivó- és öntözővíz, ennek alapja a folyók és kisebb vízfolyások megfelelő állapota és vízhozama. Számos példa mutatja, hogy a jó ökológiai állapotú, természetközeli folyók biztosítják az ártéri területek tápanyag és vízellátását is, a természetes parti növényzet pedig megelőzi a talaj erózióját.

MILYEN JELENTŐSÉGE VAN A VÍZZEL KAPCSOLATOS SZOLGÁLTATÁSOKNAK?

Munkánk során felmértük a Nyárad és Kis-Küküllő mente legfontosabb ökoszisztéma szolgáltatásait. Célunk az volt, hogy feltárjuk a leglényegesebb szolgáltatásokat és elősegítsük, hogy ezek védelme beépüljön a megfelelő fejlesztési tervekbe. Tanulmányunk készítése során bevontuk a helyi lakosokat, hiszen ők ismerik legjobban a táj adottságait, illetve a táj változásai őket érintik leginkább.

A helyi lakosság a vízmegtartást jelölte meg interjúink során a legfontosabb ökoszisztéma szolgáltatásnak társadalmi és gazdasági szempontból.

MIT JELENT SZÁMUNKRA A VÍZ?

A területen az egyik legkritikusabb erőforrás a víz, amely az egyik legfontosabb tényező a gazdaság szempontjából. Habár szigorú értelemben véve a víz az élettelen környezetünk része, nem hagyhatjuk figyelmen kívül, mert a rendelkezésre álló mennyiség és minősége meghatározza az ökoszisztémák működését és szolgáltatásait.

Ahhoz, hogy az élőhelyek és mezőgazdasági területek vízellátottsága kielégítő legyen, stabil éghajlati

viszonyokra és a víz megtartására, a lefolyás lassítására van szükség. Az ökoszisztémák globális és helyi szinten is hozzájárulnak a klímaváltozás hatásainak csökkentéséhez. Globális szinten a széndioxid-megkötő képességükkel, helyi szinten a víz megtartásával a tájban. Az élőhelyek vízmegtartó képessége összefügg a növényborítással, a domborzati viszonyokkal, a talaj állapotával és a művelés módjával.

A folyók és vizes élőhelyek a turisztika szempontjából

ból is fontosak. Az itt élők erősen kötődnek folyókhoz. Sokan vitatják a Nyárádon zajló folyószabályozási munkálatokat. A mesterséges folyószabályozások, amelyeket főleg az árvizek kezelésére és egyéb károk csökkentésére alkalmaznak, gyakran nemtetszést váltanak ki a közösség tagjaiból. Szerintük ez a patakok közvetlen funkcionális változásain túl tágabb tájképi és ökológiai károkat is okoz, amiket a nem természetbarát erdő- és mezőgazdálkodás csak tovább

mélyít. Sokan ennek tulajdonítják a kutak vízszintjének utóbbi időben tapasztalt csökkenését és a kutak, patakok, folyók vizének szennyeződését. Az egyre fokozódó szennyezések forrása véleményük szerint leginkább a mezőgazdaság intenzifikációjára, a hegyi patakokat nem kímélő fakitermelésekre, valamint általánosságban az emberek felelőtlenségére vezethető vissza.

MIT AKARUNK 2040-RE ELÉRNI A NYÁRÁD ÉS KIS-KÜKÜLLŐ MENTÉN?

Kutatásunk során felvázoltunk egy olyan ideális jövőképet, melyben az ökoszisztéma szolgáltatásokat sikerül megőriznünk és megfelelően használnunk, ehhez azonban a jelenben kell cselekednünk. A kedvező jövőkép eléréséért ajánlásokat fogalmaztunk meg.

Az ideális jövőkép szerint a lakosság takarékos vízfelhasználóvá válik, megőrzi a vizes élőhelyeket, modern technológiával tiszta ivóvizet képesek előállítani és integrált szemléletű vízgazdálkodást alakítanak ki.

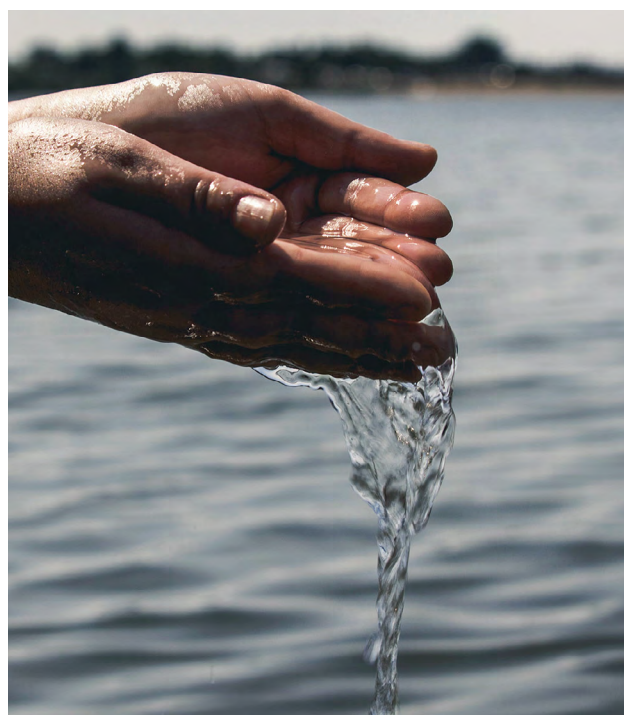
MIT TEHETÜNK A MEGFELELŐ VÍZGAZDÁLKODÁSÉRT?

2040-ben a klímaváltozás már komoly szárazodást idézhet elő a térségben. A tudatos és takarékos vízhasználattal megelőzhető a terület szárazodása, az ideális jövőben a lakosság a kevesebb vízzel képes tudatosan, takarékosan gazdálkodni. A víz megtartását nagymértékben segítheti a kisméretű, tájba illő víztározás kialakítása, valamint a víztakarékos gazdasági gyakorlatok bevezetése, mint pl. a csepegtetési öntözés, csapadéktárolás, talajtakarás.

A vizes élőhelyek megőrzésének előnyt kellene élveznie, hiszen ezek olyan hasznos területek, melyek nagyban hozzájárulnak a többi ökoszisztéma szolgáltatás egészséges működéséhez. A tiszta ivóvíz előállításánál nem csak a technológiai fejlettséget kell figyelembe vennünk, hanem a szennyezések megelőzésére kell hangsúlyt fektetnünk, amit az erdő- és mezőgazdálkodásra vonatkozó szigorú környezetvédelmi előírásokkal garantálhatunk.

A Víz Keretirányelv hatására bevezetett integrált vízgazdálkodás lehetőséget nyújt arra, hogy ne csak a vízfolyásokkal, hanem a vízgyűjtő terület egészével is komplex módon tudunk foglalkozni. Az árvízvédelemben durva beavatkozások, mederátalakítások helyett a természetes megoldásokat részesítsük előnyben,

mint amilyen az ártéri területek rehabilitációja és a vízgyűjtő területek erdeinek védelme.

A MEGFELELŐ VÍZGAZDÁLKODÁS ELÉRÉSÉHEZ JAVASOLJUK:

- A Vízkeret Irányelv teljeskörű megvalósítását 2020-ig.
- A Természetes Vízvisszatartási Intézkedések nagyobb fokú integrációját a Vízyűjtő-gazdálkodási Tervbe.
- A vizes élőhelyek nagyobb fokú védelmét és megfelelő kezelésének megvalósítását.
- A Vidékfejlesztési Programban olyan intézkedések nagyobb fokú alkalmazását, amelyek a vízta-
karékos és vízmegőrző gazdálkodást teszik lehetővé.
- A Nitrát Irányelv és egyéb, a szennyező anyagokat megfékezni hivatott környezetvédelmi szabá-
lyozások szigorú betartását és erről a lakosoknak és felhasználóknak szóló tájékoztatást.
- Olyan ösztönzőrendszer kialakítását főleg az elsődleges szennyezőknek, hogy a vízszennyezés
helyett a megelőzést részesítsék előnyben.
- Olyan kommunikációs kampányok megvalósítását, amely a víz minőségének és mennyiségének
fontosságára és lehetőségeire hívja fel a figyelmet.

Bővebb információt a kutatásról a „*Merre előre? - Jövőképek a Nyárád és Kis-Küküllő mente ökoszisztéma szolgáltatása-
inak tükrében*”, illetve a “*Mennyit érnek a természet ajándékai? - A Nyárád és Kis-Küküllő menti Natura 2000 területek
ökoszisztéma szolgáltatás kutatásának összefoglaló tanulmánya*” című kiadványokban találhat.

Elérhetők: www.milvus.ro/ecoservices.

PARTNEREK:

www.milvus.ro
www.okologia.mta.hu
www.ceeweb.org

ELÉRHETŐSÉGEK:

office@milvus.ro
tel/fax: +40 265 264726

MilvusGroup
CEEweb.For.Biodiversity

www.milvus.ro/ecoservices/

Ez a kiadvány az „Ökoszisztéma szolgáltatások felmérése és értékelése a Nyárád és Kis-Küküllő menti Natura 2000-es területeken” pályázat keretében készült. A pályá-
zat eligibilis költségvetése 402 340,41 euró, ebből 60 351,06 euró a román állam hozzájárulása a Környezetvédelmi Minisztérium „R002 – Biodiverzitás és ökoszisztéma
szolgáltatások” programján keresztül.

A projekt célja felmérni és térképezni a mintaterület legfontosabb ökoszisztéma szolgáltatásait. A projekt eredményeként készülő tanulmány feltárja az ökoszisztéma
szolgáltatások hozzájárulását a fontosabb gazdasági szektorokhoz.

A projekt megvalósítását a Milvus Csoport Egyesület vezeti, a szakmai munkához pedig partnereként járul hozzá a Magyar Tudományos Akadémia Ökológiai Kutatóköz-
pontja és a CEEweb a Biológiai Sokféleségért európai természetvédelmi civil szervezetek hálózatának magyarországi képviselete.

További információért az EGT alapról, látogassa meg a következő oldalakat: www.eeagrants.org, www.eeagrantsmediu.ro, www.eeagrants.ro.